

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11



Andreutkast

av

fylkestingsprogram

for

Rogaland KrF for

2019 - 2023

1	Innhold	
2	Sammen for et varmere samfunn	4
3	Ungdomsfylket Rogaland	5
4	En skole for hele mennesket	5
5	Psykisk helse og mobbing	5
6	Friskoler	5
7	Drop-out	6
8	Yrkesfag og læreplasser	6
9	Fleksibelt utdanningsløp	7
10	Skolebygg og andre satsninger	7
11	Et ungdomsattraktivt kultur- og kollektivtilbud	7
12	Kultur, idrett og friluftsliv	8
13	Kultur	8
14	Idrett og friluftsliv	8
15	Frivillighet	9
16	Helse	10
17	Folkehelse	10
18	Bidra til trygge og friske barn og unge	10
19	At flere tar helsevennlige valg	10
20	Psykisk helse må løftes frem i folkehelsearbeidet	10
21	Flere aktive i befolkningen	10
22	Tannhelse	11
23	Framtidsrettede transportløsninger	12
24	Trygghet i distriktene	12
25	Byområder	12
26	Sjøveien	13
27	Trafikksikkerhet	13
28	Jernbane	13
29	Sykkel	14
30	Riksveier	14
31	Veifinansiering	14
32	Mat- og energifylket Rogaland	16
33	Regional - og næringsutvikling	16
34	Olje – og gassnæringen	17
35	Landbruk og fiske	17
36	Nord-Jæren	18
37	Jæren	18
38	Forus	18
39	Haugalandet	18

1	Ryfylke.....	19
2	Dalane	19
3	Byområder	19
4	Matfylket Rogaland som turistnæring	20
5	Ressurs- og arealforvaltning	21
6		
7		

1 **Sammen for et varmere samfunn**

2
3 Rogaland Kristelig Folkeparti vil ha en politikk som inkluderer, skaper, fordeler og
4 bevarer.

5
6 Vi er stolte av fylket vårt, med rike ressurser og tradisjoner. Med mennesker som har
7 skapertrang, visjoner, tro og store tanker. Dette må møtes med politikk som gir både
8 muligheter, ansvar og omsorg for alle som bor her.

9
10 Dette gjenspeiles i KrFs grunnleggende tanker om politikkenes oppgave og verdisyn – en
11 tredje vei i politikken. Det gode samfunn skapes i et samspill mellom det enkelte
12 mennesket, offentlige myndigheter og privat og frivillig virksomhet. I et samfunn der alle
13 mennesker får delta, blir respektert og akseptert. Et samfunn der vi tilrettelegger for
14 mennesker med alle nivå av funksjonsdyktighet, og der de som faller utenfor blir tatt inn
15 i fellesskapet igjen.

16
17 Kristelig Folkeparti ønsker at politikken vår og løsningene våre skal gjøre seg gjeldende i
18 alle fylkeskommunens områder.

19
20 Kristelig Folkeparti har en politikk basert på et kristent menneskesyn og er en
21 kristendemokratisk ideologi. Dette forplikter og hjelper oss til å finne gode løsninger for å
22 organisere ressursene våre på en god måte, og gir et helhetlig menneskesyn der
23 likeverd, fellesskap og mangfold, nærhet, solidaritet og forvalterskap er sentrale verdier.

24
25 I alle våre valg i fylkespolitikken vil vi ha fokus på et fremtidsrettet forvalterskap. Vi står
26 overfor store klimautfordringer og har som oppgave å ta vare på kloden vår. Dette skal
27 prege vår politikk.

28
29 KrF ønsker å tenke helhetlig. Distriktene og byene må spille hverandre gode. Da kan vi få
30 bærekraftige regionscenter og byer og sterke distrikter.

31
32 Vår grunnleggende politikk innen de ansvarsområder Rogaland fylke har fått tildelt skal
33 være preget av:

- 34 • at vi slår ring om det som virkelig betyr noe for samfunnet. Verdier som gir
35 forankring i kristne røtter, som gir trygghet og bygger tillit.
- 36 • at vi vil bry oss om det som virkelig betyr noe for folks hverdag. Det skal være tid
37 til det viktigste, enten det er til barna i familien, den enkelte elev i skolen, eller
38 omsorg for de eldre og de som trenger det mest.
- 39 • at vi vil ta tak i de store utfordringene i vår tid, det som virkelig betyr noe for vårt
40 globale fellesskap, fattigdomsproblemene og klimautfordringen.

41

1 **Ungdomsfylket Rogaland**

2 Rogaland er det fylket i landet som har den største andelen barn og unge i befolkningen.
3 KrFs mål er at vi også skal være det beste fylket å vokse opp i. Mye er allerede på plass,
4 men mye kan fortsatt gjøres både når det gjelder den videregående opplæringen,
5 kollektivløsninger og kulturtilbudet i fylket vårt.
6

7 **En skole for hele mennesket**

8 KrF ønsker en videregående opplæring og fagopplæring som ser hver enkelt elev, og som
9 utrunder elevene med de kunnskaper og ferdigheter som trengs for å kunne delta i et
10 stadig mer spesialisert og mangfoldig arbeidsliv.
11

12 Vårt mål er at Rogaland skal ha landets beste videregående skoler, både når det gjelder
13 læringsutbytte, trivsel og skolebygg. Alle elever skal få likeverdige muligheter til å utvikle
14 sine evner, og skolen skal bidra til å sikre tilpasset opplæring for alle elever. Målet er at
15 den enkeltes evner og talentet blir maksimalt utviklet.
16

17 KrF vil opprettholde videregående skoler i alle deler av fylket, slik at elevene kan få et
18 godt tilbud nær hjemstedet.
19

20 For KrF er det også viktig at skolene styres etter skolens formålsparagraf, og at
21 formidling av verdier er en naturlig del av undervisningen i alle fag. KrF ønsker en skole
22 der det er rom for elever som hele mennesker, med ulike religioner og livssyn.
23

24 **Psykisk helse og mobbing**

25 De fleste trives godt og har det bra på skolen. Samtidig blir vi stadig påminnet om at
26 dette dessverre ikke er tilfellet for alle. For mange blir presset og stresset for stort, og
27 psykiske lidelser blant unge øker. Gode og trygge lærere er avgjørende, men KrF mener
28 også at det er viktig å styrke skolen med kompetanse fra flere yrkesgrupper, og ikke
29 minst styrke skolehelsetjenesten. Ingen elever skal møte en låst dør når de oppsøker
30 hjelp.
31

32 Rogaland KrF vil:

- 33 • jobbe sammen med kommunene for å oppnå Helsedirektoratets veiledende
34 bemanningsnorm for helsesøstre på de enkelte skolene.
- 35 • sikre en god grunnbemanning av lærere på skolene i fylket, samt jobbe for å ha
36 kompetanse fra flere yrkesgrupper inn i skolen.
37

38 Mobbing er en ukultur som ødelegger skolehverdagen for altfor mange barn og unge, og
39 må bekjempes på skolene i fylket vårt. Etableringen av et uavhengig mobbeombud
40 forrige periode var en stor seier i dette arbeidet, og vi mener dette ombudet bør styrkes
41 og videreutvikles i den kommende valgperioden.
42

43 Rogaland KrF vil:

- 44 • ha en nulltoleranse for mobbing på skolene i Rogaland.
- 45 • styrke mobbeombudet og elev- og lærlingeombudet i Rogaland med flere
46 stillinger, for å legge til rette for mer oppsøkende og forebyggende arbeid.
47

48 **Friskoler**

49 KrF ønsker en god offentlig skole, men vil løfte fram friskolene med alternativ pedagogikk
50 eller religiøs forankring som et viktig alternativ og supplement til denne. Dette handler
51 om grunnleggende trosfrihet, og om å gi en reell valgfrihet til den enkelte elev.
52 Fordi vi har erfart at det kristne livssynet har en historisk grunnleggende plass i både
53 norsk kultur og i utvikling av norsk lovgivning, ønsker KrF å sikre den kristne kulturarven
54 en trygg plass i samfunnet.
55
56

1 Rogaland KrF vil:

- 2 • sikre fortsatt gode arbeids- og utviklingsmuligheter for friskoler som tilbyr
- 3 alternativ pedagogikk og/eller har religiøs forankring.
- 4 • støtte opprettelsen av nye friskoler med kristen verdiforankring.
- 5 • fortsatt gi særskilt støtte til Skoleskipet Gann, for å sikre skolens unike
- 6 utdanningstilbud.
- 7 • at fylkeskommunen ved behov for flere skoleplasser, først skal gå i dialog med
- 8 eventuelle friskoler i regionen med tanke på utvidelse av eksisterende tilbud.

10 **Drop-out**

11 Kampen mot drop-out, at elever avbryter skolegangen underveis, er en av de største
12 utfordringene i skolen. Det finnes mange grunner til at elever dropper ut, og det er derfor
13 viktig å ha et variert tilbuds- og virkemiddelapparat som treffer bredt.

15 Rogaland KrF vil:

- 16 • sikre elever en rett til å kunne fortsette på samme skole i overgangen vg1/vg2,
- 17 uten at dette kommer i konflikt med prinsippet om fritt skolevalg på skolene i
- 18 fylket.
- 19 • ha fokus på rådgivningstjenesten for å redusere antall feilvalg/omvalg og at elever
- 20 avslutter skolegangen før den er fullført.
- 21 • at fylkeskommunen tar et større ansvar for å sikre en sømløs overgang mellom
- 22 ungdomsskole og videregående skole.
- 23 • opprette tverrfaglige innsatsgrupper ved skolene som i en tidlig fase fanger opp
- 24 og følger tett elever som holder på å falle ut av skolegang.
- 25 • styrke samarbeidet mellom skole, politi, barnevern, ungdomsseksjonen, barne- og
- 26 ungdomspsykiatrien, oppfølgingstjenesten og pedagogisk psykologisk tjeneste.
- 27 • ha fokus på oppfølgingstjenesten (OT), slik at de som faller ut av systemet kan få
- 28 hjelp, enten til å komme tilbake til en utdanningssituasjon, eller over i arbeid
- 29 • videreutvikle karrieresentre og kvalifiseringsentre for rådgivning i alle regioner i
- 30 fylket - gjerne i partnerskap med Opplæringskontorene, NAV, NHO,
- 31 fagorganisasjoner og lokale attføringsbedrifter.
- 32 • følge opp forsøksordningen med senere skolestart.

34 **Yrkesfag og læreplasser**

35 Rogaland trenger fagarbeidere i årene som kommer, og det er viktig å fortsette arbeidet
36 med å øke statusen til yrkesfagene. Da er det en stor utfordring at det fortsatt er en
37 mangel på læreplasser i fylket vårt. KrFs mål er at alle kvalifiserte søkere skal få tilbud
38 om læreplass.

40 Dette er et krevende mål som bare kan nås gjennom en langsiktig felles innsats mellom
41 arbeidsliv og utdanningsmyndighetene, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Vi
42 ser at mye av ansvaret ligger på den enkelte bedrift, kommune og statlig virksomhet,
43 men vi vil jobbe for at fylkeskommunen er proaktiv og legger de riktige føringene.

44 KrF vil også legge til rette for at det i større grad skal være mulig å kombinere
45 yrkesfaglig skolegang med toppidrett og musikk/dans/drama, tilsvarende tilbudet som i
46 dag tilbys på studiespesialiserende utdanningsprogram.

48 Rogaland KrF vil:

- 49 • jobbe for at alle kvalifiserte søkere får tilbud om læreplass
- 50 • utrede et eget fylkeskommunalt lærlingtilskudd, samt jobbe med relevante
- 51 myndigheter for å ytterligere heve det nasjonale tilskuddet.
- 52 • fortsatt stille krav om lærlinger i fylkeskommunale anbudsprosesser.
- 53 • sørge for at de videregående skolene har oppdatert kompetanse og utstyr som er
- 54 tilpasset framtidens nærings- og arbeidsliv.
- 55 • sørge for godt samarbeid mellom næringsliv og videregående opplæring og
- 56 fagopplæring for å styrke regionens kompetanse innen prioriterte områder.

- 1 • opplyse bedre om ordningen med praksisbrev, slik at elever kan velge mer
2 arbeidspraksis og mindre teori for å øke antallet som gjennomfører videregående
3 opplæring.
4

5 **Fleksibelt utdanningsløp**

6 KrF ønsker et fleksibelt utdanningsløp, der det blant annet er mulig å ta fag fra høyere
7 nivåer for å få utfordringer og oppnå raskere progresjon. KrF støtter også opp om
8 elevutveksling til utlandet, og ønsker å legge best mulig til rette for dette.
9

10 Nettskolen i Rogaland tilbyr muligheten for å ta fag via internett. Denne fleksibiliteten
11 ønsker KrF å støtte opp under og videreutvikle slik at de som trenger fleksibilitet for å
12 fullføre VGS, eller ta fag som deres lokale skole ikke tilbyr, får muligheten til dette.
13

14 **Skolebygg og andre satsninger**

15 Gode skolebygg og et godt inneklima er avgjørende for trivselen og læreutbyttet, og det
16 er et mål at alle skolene i fylket skal ha en god minstestandard. Samtidig mener KrF det
17 er viktig å være nøkterne i ressursbruken, slik at investeringer på skolebygg ikke går på
18 bekostning av driftsbudsjettet til skolene.
19

20 Rogaland KrF vil:

- 21 • videreutvikle dagens skolebygg framfor å bygge nye videregående skoler.
22 • realisere nybygg i musikk, dans og drama på Skeisvang VGS i samarbeid med
23 Haugesund kommune.
24 • at alle skolebyggene i Rogaland skal tilfredsstille kravene til universell utforming.
25 ha gode skolebygg med et godt inneklima i alle skoler, slik at elevene og ansatte
26 får gode arbeids- og læringsforhold.
27 • at frivillige organisasjoner skal kunne låne skolebygg vederlagsfritt når disse ikke
28 er i bruk.
29 • ha en offensiv etter- og videreutdanning av lærere, skoleledere og instruktører i
30 lærebedriftene.
31 • ha en mer målrettet utvikling av IKT-bruken i skolen, og benytte digitale
32 læremidler der dette er hensiktsmessig.
33 • stille krav om studentboliger i områdeplaner nær utdanningssteder.
34 • jobbe for å gi flere rett til videregående opplæring, blant annet for å kvalifisere
35 flere flyktninger for videregående opplæring.
36

37 **Et ungdomsattraktivt kultur- og kollektivtilbud**

38 Dersom vi skal være landets beste fylke å vokse opp i, er det viktig at vi legger til rette
39 for at ungdommer kan forflytte seg på en effektiv og fleksibel måte, samt at vi legger til
40 rette for gode kulturopplevelser i hele fylket.
41

42 Rogaland KrF vil:

- 43 • sikre at ungdomskortet fortsatt skal ha en lav sats, og gjøre ordningen mer
44 fleksibel. Vi ønsker at man skal kunne bruke ungdomskortet på regiontog og
45 ekspresbusser, samt fra fylkets geografiske grenser.
46 • jobbe for en prøveordning med gratis kollektivtransport for barn og unge i
47 helgene.
48 • øke rammene for kulturtilbud til barn og unge.
49 • innføre en rabattordning på kulturarrangementer for ungdom.
50 • støtte ungdommens kulturmønstring.
51 • arbeide for en ordning med gratis inngang på alle museer i fylket for skoleelever,
52 samt rabattordning for studenter.
53
54

1 **Kultur, idrett og friluftsliv**

2 Frivillig arbeid er en av bærebjelkene våre, og er en verdi som KrF setter høyt.
3 Rogalendinger har lang tradisjon innen frivillig arbeid, og det å bygge samfunnet
4 nedenfra. Vi vil legge til rette for frivillige organisasjoner, at de får gode rammevilkår slik
5 at frivillige og ideelle organisasjoner er med å ta del i fellesskapets oppgaver. KrF ønsker
6 å ha et spesielt fokus på tiltak for barn og unge, for rusfrie tiltak og for tiltak med
7 utforming som gir mulighet for deltakelse for alle.

8
9 Rogaland har ti godt bevarte steinkirker fra Middelalderen, med Avaldsnes som
10 Rogalands tusenårssted med Norges eldste kongesete. Kystpilegrimsleia som starter i
11 Sokndal, gjennom gamle stier, til fyrtårn og kirker langs Jærkysten, Ryfylke og
12 Haugalandet, må utvikles videre. Det er viktig at vår felles kristne kulturtradisjon skal
13 gjøres kjent og holdes levende, slik at det kan være det bærende i samfunnet i vår tid og
14 for kommende generasjoner.

15
16 Det kristne menneskesynet legger til grunn at mennesket har mer enn materielle behov.
17 For å skape et samfunn preget av livskvalitet, trivsel og utvikling vil KrF arbeide for at
18 kultur, kirkeliv, idrett og frivillighet preger fylket vårt. KrF mener at disse feltene binder
19 oss mennesker tettere sammen, og gir livet en økt mening for den enkelte.

20 21 **Kultur**

22 Kultur handler både om å forme framtida, legge til rette for livskvalitet og mening,
23 ivareta tradisjoner og historie. Rogaland KrF er opptatt av å gjøre museer, konserter,
24 biblioteker og andre kulturopplevelser mest mulig tilgjengelig for innbyggerne i fylket og
25 å ivareta den kristne kulturarven vår for kommende generasjoner.

26
27 Rogaland KrF vil:

- 28 • jobbe for økt kulturturisme, ved å sikre kulturminner og gjøre disse bedre kjent
29 og lettere tilgjengelige for folk.
- 30 • sikre at fylkets kulturtilbud oppleves som tilgjengelig og inkluderende for alle
31 innbyggere.
- 32 • støtte ungdommens kulturmønstring.
- 33 • styrke det kristne kulturarbeidet og legge til rette for viktige samfunnsbyggende
34 aktiviteter, i regi av de kristne organisasjonene.
- 35 • arbeide for en sterk regional bibliotekjeneste.
- 36 • arbeide for en ordning med gratis inngang på alle museer i fylket for skoleelever,
37 samt rabattordning for studenter.
- 38 • arbeide for fortsatt støtte til lokale og regionale kultur- og musikkfestivaler.
- 39 • sikre satsing på vern og vedlikehold av kulturminner og betydningsfulle kultur- og
40 kirkebygg.
- 41 • ha særlig fokus på fylkets 1000-års sted, historiske Avaldsnes.

42 43 **Idrett og friluftsliv**

44 Friluftsliv og idrett er viktig for å skape fellesskap og glede, det har en positiv effekt på
45 folkehelsen. Rogaland KrF er opptatt av å gi alle innbyggere i fylket et tilbud tilpasset
46 deres nivå, og vi er opptatt av at barn og unge skal møte et idrettsmiljø som er trygt,
47 inkluderende og rusfritt. Tilgang til naturen skal være for alle, med allemannsretten som
48 er viktig verdi, med et spesielt vern av strandsonen.

49
50 Rogaland KrF vil:

- 51 • at friluftsanlegg utformes slik at alle kan delta i tilpassede aktiviteter.
- 52 • at turstier og gangveier skal utvikles for å bedre folkehelsen også for mennesker
53 med nedsatt funksjonsevne.
- 54 • styrke rammebetingelse for friluftsrådene gjennom en bedre betalingsordning for
55 oppgavene som blir utført på vegne av fylkeskommune, kommuner og andre.
- 56 • føre en restriktiv politikk for motorferdsel i utmark, ut over nyttekjøring.

- 1 • føre en restriktiv politikk for motorferdsel med vannscooter.
- 2 • sikre allemannsretten, spesielt i strandsonen.
- 3 • fortsette ordningen med gratis utleie av idrettsanlegg for lag og organisasjoner
- 4 som driver med idrett for barn og unge.
- 5 • fortsatt støtte realisering av det regionale motorsportanlegget KNA Raceway.

6

7 **Frivillighet**

8 Frivillig arbeid er en av de viktigste bærebjelkene i det sivile samfunnet. Hver dag bygger
9 ulike frivillige organisasjoner og trossamfunn tillit mellom mennesker, samtidig som de
10 motiverer til skaperkraft og omsorg. Sammen representerer det frivillige arbeidet et
11 alternativ til staten og markedet. Rogaland KrF vil arbeide for å gjøre det enklest mulig
12 for de ulike organisasjonene å drive med sitt arbeid i fylket.

13

14 Rogaland KrF vil:

- 15 • gi støtte til rusfrie idrett- og kulturarrangementer.
- 16 • at arenaer der barn og unge er til stede, må være rusfrie. Større arrangement
- 17 som mottar offentlig støtte skal ha attraktive rusfrie soner.
- 18 • at søknadsprosessen med å søke om støtte til frivillig barne- og ungdomsarbeid
- 19 gjøres enklere og mer rettferdig.
- 20 • at det skapes flere arenaer der generasjoner møtes for å gjøre tjenester bedre og
- 21 mer meningsfylte (f.eks. frivillig samarbeid mellom barnehager og eldresenter,
- 22 lyttevennprosjekter og frivillig leksehjelp for flyktninger).

23

1 **Helse**

2 KrF ønsker et velferdssamfunn som vektlegger livskvalitet fremfor levestandard. Folk kan
3 ikke leve gode liv dersom de grunnleggende materielle og sosiale behovene ikke er
4 dekket. Trygghet for at sykdom, arbeidsløshet eller alderdom ikke betyr fattigdom og
5 sosial ekskludering, er nødvendig for å ha livskvalitet. Mennesket har imidlertid også
6 andre behov: Fellesskap med venner, tid med familien, fysisk aktivitet, kulturelle
7 opplevelser, religiøst liv og utdanning er alle faktorer som gir livskvalitet og god
8 folkehelse.

9

10 **Folkehelse**

11 God folkehelse skapes gjennom god samfunnsutvikling som fremmer disse faktorene.
12 Rogaland KrF mener folkehelsearbeid må tas hensyn til i alle fylkeskommunens
13 oppgaver.

14

15 Rogaland KrF vil:

- 16 • at all saksutredning i fylkeskommunen skal ta hensyn til folkehelse.

17

18 **Bidra til trygge og friske barn og unge**

- 19 • styrke det helse- og sosialfaglige tilbudet til elevene i skolen (eks. helsesøstre,
20 fysioterapeuter, sosionomer, barnevernspedagoger).
- 21 • arbeide for uteareal på skolene som fremmer fysisk aktivitet.
- 22 • arbeide for universelt utformede skoler, friluftsområder og arbeidsplasser.
- 23 • opprette treningskontakter for barn og unge med nedsatt funksjonsevne.
- 24 • innføre sunn mat i fylkeskommunens kantiner, arbeidsplasser og på skolene.
- 25 • støtte rusforebyggende tiltak blant ungdom.

26

27 **At flere tar helsevennlige valg**

- 28 • opprettholde allemannsretten og bedre tilgjengelighet både i utmark og
29 strandsone.
- 30 • at flere arrangement i fylkeskommunens regi er alkoholfrie i tråd med målene
31 som er utarbeidet for å være en AV-OG-TIL fylkeskommune.
- 32 • ha en folkehelsekoordinator i fylket.

33

34 **Psykisk helse må løftes frem i folkehelsearbeidet**

- 35 • ha særlig fokus på ungdom sin psykiske helse.
- 36 • styrke støtten til Amatea, som tilbyr helsetjenester og veiledning til kvinner og
37 par som er blitt uplanlagte gravide.
- 38 • prioritere rus- og psykiatrivebyggende tiltak blant ungdom.
- 39 • legge til rette for ideelle tilbud innen rus og psykiatri.
- 40 • støtte Kirkens SOS.

41

42 **Flere aktive i befolkningen**

- 43 • bidra til at hver kommune har kompetanse innen klinisk ernæring.
- 44 • bidra til å bygge opp om rehabiliteringstilbudet i Dalane.
- 45 • bidra til å etablere frisklivstilbud i kommunene med vekt på ernæring og fysisk
46 aktivitet.
- 47 • at TT-tjenesten er et fast antall reiser årlig til erstatning for en fast sum.
- 48 • samarbeide med frivillige lag og organisasjoner om fokus på kosthold og fysisk
49 aktivitet.
- 50 • styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner gjennom å øke økonomisk støtte.
- 51 • at funksjonshemmede får transportordninger med egenandel pr reise, lik den for
52 kollektiv transport.

53

1 **Tannhelse**

2 Den offentlige tannhelsetjenesten som Rogaland fylkeskommune har ansvaret for er en
3 suksess, basert på svært gode tannhelsedata for barn og unge, noe som igjen legger
4 grunnlag for en fremtidig god tannhelse for flertallet av befolkningen. For de som grunnet
5 sykdom, livssituasjon mm får store tannhelsemessige problemer, og som i dag ikke gis
6 trygderefusjon, må det settes inn målrettede tiltak.

7
8 For videre utvikling av den fylkeskommunale tannhelsetjenesten må det legges til grunn
9 faglig kvalitet, pasientsikkerhet og rimelig tilgjengelighet. Dette gjelder også
10 spesialistbehandling som gis ved kompetansesenteret i Stavanger og Haugesund
11 tannklinikk. KrF mener at den offentlige tannhelsetjenesten må forankres samlet som et
12 fylkeskommunalt ansvar.

13
14 Kjeveortopedi (tannregulering) er i dag den eneste spesialistbehandling der det kreves
15 egenandel for de som er under 18 år. Dette gir en uønsket sosial profil. KrF vil at
16 kjeveortopedi blir et fylkeskommunalt ansvar med mål om gratis behandling for barn og
17 unge.

18
19 Det gis i dag et tilbud til personer med invalidiserende angst for tannbehandling. Her er
20 det oppnådd svært gode resultater, med samfunnsnyttige konsekvenser langt utover det
21 tannhelsemessige.

22
23 KrF er opptatt av at fylkestinget som folkevalgt nivå skal ha innflytelse på levering av
24 tannhelsetjenesten, f.eks. gjennom lokalisering av tannhelseklinikker.

25
26 Rogaland KrF vil:

- 27 • opprettholde et kvalitativt godt tannhelsetilbud i hele Rogaland.
- 28 • arbeide for at kjeveortopedi blir gratis for de som er under 18 år.
- 29 • gi studentrabatt for behandlinger hos Tannhelse Rogaland.
- 30 • styrke tilbudet til personer med sterk angst for tannbehandling.
- 31 • videreutvikle det regionale odontologiske kompetansesenteret.
- 32 • at den offentlige tannhelsetjenesten forankres samlet i fylkeskommunen.
- 33 • ha politisk behandling av endringer i klinikkstrukturen i tannhelsetjenesten.
- 34 • at transportutgifter dekkes på lik linje med øvrige offentlige helsetjenester.

35

1 **Framtidsrettede transportløsninger**

2 Rogaland er et fylke med store avstander og variert landskap og dermed avhengig av
3 god infrastruktur. Vi er opptatt av at hele fylket skal tas i bruk. For oss er det et
4 overordnet mål at fylkesveiene skal være trafikksikre og gi god framkommelighet for alle
5 trafikantgrupper, og vi vil jobbe for økte årlige bevilgninger til dette.
6 For KrF er det viktig å arbeide for ulike transportalternativer tilpasset bosetting og
7 næringsstruktur.

8

9 KrFs overordnede samferdselspolitiske mål i Rogaland er:

- 10 • økt satsing på kollektivtransport og miljøvennlige transportløsninger.
- 11 • å være en pådriver for videre utbygging av jernbane.
- 12 • å legge til rette for effektiv og trygg bruk av sykkel.
- 13 • å gi spesielt barn og unge trafikksikker ferdsel til og fra skole og fritidsaktiviteter.
- 14 • at det er god bredbånds- og mobildekning.
- 15 • å arbeide for Europaveiene som gode transportkorridorer med hensyn til kapasitet
16 og reisetid.
- 17 • at det er gode og trygge tilførselsveier for å knytte bosteder og næringsareal til
18 stamveinettet.

19

20 **Trygghet i distriktene**

21 Rogaland KrF vil prioritere trafikksikkerhetstiltak og forbedret veistandard på de viktigste
22 strekningene.

23

24 Uttalelser til Nasjonal Transportplan og deltakelse i Nasjonal rassikringsgruppe har vært
25 KrFs viktigste verktøy for å løfte fram rasutsatte områder i fylket. Dette gjelder spesielt
26 RV13/Fjordvegen Rute 13 Rødsliane.

27

28 Rogaland KrF vil:

- 29 • utbedre trafikkfarlige strekninger.
- 30 • arbeide for rassikring av utsatte veistreknninger.
- 31 • avløse ferge og båt med bro/tunell-løsninger der dette er økonomisk forsvarlig.
- 32 • at riks- og fylkesveier uten gang- og sykkelvei utbedres med veilys og veiskuldrer
33 med plass til gående og syklende.
- 34 • arbeide for forbedret veistandard med gul midtstripe på de mest trafikkerte
35 fylkesveiene samt riksveiene.
- 36 • ta initiativ til å støtte opp om gode, lokale tiltak for et tilpassa kollektivtilbud i
37 distriktene etter modell av "Travel like the locals" i Suldal, "Hent Meg" i Sauda
38 eller 10-kroners bybussene i Egersund og Haugesund.

39

40 **Byområder**

41 Bymiljøpakken for Nord-Jæren med Bussveien som det største enkeltprosjektet, dette i
42 tillegg til viktige E39 veiprojekter, som E-39 Hove-Ålgård, E39 Smiene-Harestad i tillegg
43 til Transportkorridor Vest mellom godsterminalen på Ganddal, via Sola flyplass til
44 Risavika Havn, vil være styrende for prioriteringene for Byområdet for Nord-Jæren.
45 I tillegg jobbes det med nye Byvekstavtaler for mindre byområder. I Rogaland omfatter
46 det byområdet Haugesund.

47

48 Veksten i transportbehovet i de største byområdene på Nord-Jæren og
49 Haugesundsområdet, er en stor utfordring. Gjennom Byvekstavtalen for Nord-Jæren har
50 regionen forpliktet seg til nullvekst i personbiltransport og med prioritering av kollektiv,
51 sykkel og gange i tillegg til næringstransport.

52

53 Rogaland KrF mener at kollektivtilbudet må forbedres og forenkles ytterligere slik at
54 dette velges av flere. KrF vil se på en mulig utvidelse av ordningen Hjem-Jobb-Hjem.

55

1 Rogaland KrF vil:

- 2 • utfordre statlige myndigheter til å etablere bedre muligheter ved å gi reisende
3 med periodebilletter gratis innfartsparkering langs Jærbanen og ved viktige
4 hovedveiforbindelser.
- 5 • arbeide for en byutvikling som legger til rette for gode arbeids- og bymiljø for å få
6 mest mulig effekt av Bussveien og kollektiv infrastruktur.
- 7 • etablere trafikkregulering for å utnytte kapasitet på veinettet optimalt.
- 8 • gjøre Rogfast, Ryfast og dobbeltsporet på Jærbanen til Egersund til sterke
9 transportkorridorer for regionutvidelse.
- 10 • at ungdomskortet fortsatt skal ha en lav sats og kunne utvides til å omfatte flere
11 aldersgrupper.
- 12 • innføre felles kortløsning mellom alle kollektivløsninger i Rogaland inkludert
13 jernbane.
- 14 • gjennom fylkeskommunen sitt eierskap av Kolumbus jobbe for sømløse løsninger.
15 Dette etableres mellom buss og Jærbanen, og vi ønsker en tilsvarende løsning
16 mellom Kolumbus og Kystbussen(e).

17 **Sjøveien**

18 Behovet for ferger og hurtigbåter er stort i Rogaland og er en nødvendighet for både
19 befolkning og næringsliv. Rogaland KrF mener at åpningstiden for fergetransporten må
20 styrkes, slik at flere samband blir døgnåpne. Hurtigbåt er viktig for å få til en effektiv og
21 miljøvennlig transport mellom distrikt og byområder. Rogaland KrF mener det er
22 nødvendig med gode pendlerruter som gjør det mulig å dag-pendle mellom bosted til de
23 store arbeidsplassene.

24 Ferdsl på havet har vært grunnlaget for mye av bosettingen i Norge, og transport på sjø
25 er en veldig viktig del av både dagens og fremtidens transport og
26 kommunikasjonsmuligheter. KrF vil flytte mer av godstransporten fra vei til sjø.

27 **Trafikksikkerhet**

28 Trygge veier er svært viktig for opplevd livsglede. Barn og unge som transporteres til og
29 fra skole, og voksne til og fra arbeid, har rett til å forvente trygge vilkår.

30 Rogaland KrF vil derfor prioritere trafikksikkerhetstiltak, med spesielt fokus på barn og
31 unge. Trafikksikkerhet må være i fokus ved all planlegging slik at bygg/anlegg blir sett i
32 sammenheng med mulighetene for trygg ferdsel for de mjuke trafikantene i tillegg til
33 parkeringsforhold både for biler og sykler mm.

34 Rogaland KrF vil:

- 35 • styrke satsingen på Aksjon Skolevei.
- 36 • fortsette med arbeidet for trafikksikker kommune, hvor målet er at alle kommuner
37 skal bli en trafikksikker kommune.
- 38 • jobbe for bedre løsninger for gang- og sykkeltrafikken over Karmsundet.
- 39 • styrke trafikkopplæringen i samarbeid med kommunene, Trygg Trafikk og politiet
- 40 • at alle drosjer som får drosjeløyve skal montere alkolås.
- 41 • få etablert en øvingstunnell/kulvert i samarbeid med Samfunnsikkerhetssenteret i
42 Rogaland (SASIRO). Dette for å sikre gode øvingsmuligheter og økt kompetanse
43 på tunnellsikkerhet.
- 44 • at veieier tar ansvar for brannberedskap i sine tunneller som er spesielt utsatte
45 brannobjekter.

46 **Jernbane**

47 Jernbane er et effektivt og miljøvennlig transportmiddel. KrF vil ha et bedre togtilbud og
48 opprusting av jernbanenettet. En moderne jernbane vil bety svært mye for distrikts- og
49 regionalutvikling. Potensialet for både persontransport og gods er stort.

1 Rogaland KrF vil:

- 2 • at dobbeltsporet forlenges til Egersund, og at det inngår i en langsiktig plan med
- 3 høyfartsbane til Oslo. Reisetid til Oslo må ned til 3 timer.
- 4 • at avgangsfrekvensen mellom Bryne og Stavanger i løpet av perioden må ned til
- 5 15 minutt.
- 6 • jobbe for å få halvtimes ruter til fra Stavanger til Egersund i rushtiden.
- 7 • at krysningssporet må utvides til å kunne håndtere godstog på 600 meter, slik at
- 8 vi får utnyttet Ganddal godsterminal maksimalt, og godstransport styrkes.
- 9 • arbeide for en langsiktig skinnegående løsning til Stavanger lufthavn Sola.
- 10 • arbeide for at Ålgårdbanen kan fornyes, og bli en raskt og effektiv kollektivløsning
- 11 mellom Ålgård og Sandnes/ Forus/ Stavanger.
- 12 • arbeide for at jernbanetraseen gjennom Drangsdalen rassikres.
- 13 • etablere jernbanestasjon på Lura.

14 **Sykkel**

15 Rogaland KrF mener at det må tilrettelegges bedre for å bruke sykkel til og fra arbeid.
16 Det er viktig å motivere næringslivet for å tilrettelegge for syklende til/fra arbeid.
17 Sammenhengende gang- og sykkelveier mellom boområder og arbeidsplasser er en
18 forutsetning.
19

20 Rogaland KrF vil:

- 21 • etablere gode samarbeidsløsninger med kommunene, Trygg Trafikk og politiet for
- 22 å bidra til god sykkelopplæring.
- 23 • at sykkelstamveien på Nord-Jæren ferdigstilles i perioden.
- 24 • jobbe for at det skal bli gratis å ta med sykkel på buss/ tog.
- 25 • etablere gode gang-/sykkelveier i tilknytning til jernbane og andre
- 26 kollektivknutepunkt.
- 27 • arbeide for at rundkjøringer er bedre tilpasset for bruk av sykkel.

28 **Riksveier**

29 Rogaland KrF vil at riksveiene gjennom fylket må få bedre standard, og vil i uttalelser
30 spesielt legge vekt på:

- 31 • Fergefri E39. Dette er en forutsetning for en tydelig stor-regionutvidelse mellom
- 32 Stavanger – Bergen, som kan bli et stor felles bo og arbeidsmarked. Dette er det
- 33 eneste mulige stor-regionalternativet til Oslo området.
- 34 • At E39 må utvikles til 4-felts motorvei fra Kristiansand i sør til Hardangerfjorden i
- 35 nord, og for øvrig være møtefri helt til Bergen.
- 36 • At E134 må legges utenom de største tettstedene for å styrke bokvalitet og
- 37 trafiksikkerhet, og opprustes i kvalitet.
- 38 • At nye tunneller over Røldal/Haukeli blir bygget for bedret miljø og regularitet for
- 39 trafikken mellom øst og vest.
- 40 • RV13 er en viktig indre stamvei i Rogaland. For Rogaland KrF er rassikring
- 41 høyeste prioritet, samt utbedring av andre trafikkfarlige strekninger.
- 42 Veistandarden må heves slik at det er gul midtstripe og rumlefelt på hele RV13.
- 43 • RV42, Eigerøybro må erstattes så snart som mulig.
- 44 • Sikre god tilknytning mellom riksvei, stamvei og havneterminaler (RV42 Eigerøy
- 45 og E134 Husøy).

46 **Veifinansiering**

47 For å sikre nødvendige investeringer innen overskuelig fremtid, må staten bidra med en
48 langt høyere kostnadsandel.
49

50 Rogaland KrF mener at:

- 51 • vi må jobbe for en smartere og en mer rettferdig egenfinansiering av viktige
- 52 infrastrukturprosjekt. Sammen med KrFs stortingsgruppe vil vi se på alternativer
- 53 til bompenger.

- 1 • bompenger utelukkende skal gå til bygging av infrastruktur.
- 2 • bompengeprojekter egner seg best for konkrete prosjekter, der sammenheng
- 3 mellom hva man betaler for, og prosjekt er tydelig. KrF mener at europaveier ikke
- 4 skal inngå i lokale bompengepakker.
- 5 • bomringer egner seg best i de tetttest befolkede områdene, eller hvor naturgitte
- 6 forhold tilsier det.
- 7 • det må være stor lokal enighet om innføring av bompengefinansierte prosjekter.
- 8 • staten skal ta garantiansvar for egne veiprojekt eller der staten er veieier.

1 **Mat- og energifylket Rogaland**

3 **Regional - og næringsutvikling**

4 Matfylket Rogaland er et faktum. Det blir slått fast i en ny publikasjon om
5 matproduksjonen i fylket. Omsetningen av jordbruksproduksjonen i Rogaland er rundt 40
6 prosent høyere enn i fylke nummer to.

8 Strategisk næringsplan for fylket vårt er viktig i dette arbeidet, og et nært samarbeid
9 med næringslivet mener Rogaland KrF er en forutsetning for å videreutvikle regionen.
10 Vi har mye å være stolte av i Rogaland. Hele verdikjeden – fra fiskeri, landbruk,
11 grossister og restauranter til matfestivaler, foredlere og forskere, klarer å kombinere
12 kvalitet, volumproduksjon med god og stabil mattrygghet.

14 Rogaland KrF ønsker å videreutvikle fylket også som energiregion. Olje- og gassnæringen
15 har vært en sentral drivkraft i Rogaland i flere tiår og har bidratt til omfattende
16 verdiskapning, både lokalt og nasjonalt. I løpet av denne perioden har det blitt bygget
17 opp betydelige kompetanseklyster. Rogaland KrF ønsker å støtte opp om dette i fylket
18 vårt og bidra til en utvikling og en grønn omstilling innen næringen.

20 KrF vil at fylkeskommunen skal være en næringspolitisk pådriver og legge forholdene til
21 rette for å utvikle offensive bedrifter og næringsmiljø i hele fylket, og den strategiske
22 næringsplanen for fylket vil KrF legge til grunn i vårt arbeid.

23 For at vi skal kunne se hele fylket under ett er det viktig med infrastruktur som gjør at
24 Rogaland får et felles bo- og arbeidsmarked.

26 Fylkeskommunen har etter plan- og bygningsloven ansvar for å utarbeide regionalplaner
27 og strategier for Rogaland. Regionale planer er viktige rettesnorer for en ønsket
28 samfunnsutvikling samtidig som de medvirker til en mer styrt og forutsigbar vekst og
29 utbygging i regionene.

31 For KrF er det viktig at arbeidet med regionale planer samordnes med kommunalt
32 planarbeid. Sammen med kommunene vil KrF i Rogaland arbeide for en klimasmart by-
33 og tettstedsutvikling.

35 Rogaland KrF vil:

- 36 • gjennomgå virkemiddelapparatet for å sikre nyskaping i hele fylket.
- 37 • utnytte nye samferdselsforbindelser for å styrke bosetting og næringsliv i hele
38 fylket.
- 39 • at matmanifestet blir implementert i alle kommuner.
- 40 • støtte olje- og gassnæringen sine fornybarsatsinger og videreutvikle fylket som
41 energifylket.
- 42 • styrke næringsetableringer som kan sikre hensynet til jordvernet.
- 43 • legge opp til god infrastruktur for utslippsfri transport.
- 44 • styrke Rogaland som et sjømatfylke.
- 45 • utvikle et internasjonalt kontakt- og samarbeidsnett for å styrke konkurranse
46 evnen innen næringslivet.
- 47 • bidra til at statlige og regionale arbeidsplasser blir lagt til Rogaland.
- 48 • støtte kommunale næringsfond.
- 49 • arbeide for å innføre naturressursavgifter knyttet til utvinning av mineraler.
- 50 • samarbeid med Haugaland vekst, Ryfylke IKS, Greater Stavanger og Region
51 Stavanger for utvikling av regionen.
- 52 • stille krav til redusert matsvinn i fylkeskommunen.

1 **Olje – og gassnæringen**

2 Olje- og gassnæringen har vært en sentral drivkraft i Rogaland i flere tiår og har bidratt
3 til omfattende verdiskaping, både lokalt og nasjonalt. I løpet av denne perioden har det
4 blitt bygget opp betydelige kompetansekluser. Dette er også en viktig ressurs som
5 Rogaland KrF ønsker å forvalte og videreutvikle i årene som kommer.

6

7 Derfor vil Rogaland KrF:

- 8 • støtte opp om en fortsatt sterk olje- og gassnæring i fylket.
- 9 • støtte opp om Rogaland som naturlig lokasjon for Equinor sitt hovedkontor.
- 10 • satse særskilt på utdanningsfag med relevans for olje- og gasssektoren.
- 11 • legge til rette for gode utviklingsmuligheter for et bærekraftig olje- og gassmiljø.
- 12 • aktivt støtte opp om forskning og utvikling som har som formål å redusere klima
13 utslippene i olje- og gassnæringen.
- 14 • legge til rette for og støtte opp om lokal satsing på miljøvennlige og fornybare
15 energikilde.

16

17 **Landbruk og fiske**

18 Landbruket i Rogaland representerer ti prosent av landets landbruk, og bidrar sterkt til
19 sysselsetting og verdiskaping. KrF ønsker et levedyktig og mangfoldig landbruk, spredt
20 bosetning og aktivitet i hele fylket.

21

22 Det er nær sammenheng mellom dyrket areal og matvareproduksjon. Norge er av de
23 landene i verden med minst dyrket areal per innbygger. KrF går inn for et strengt
24 jordvern for å sikre fremtidige generasjoner muligheten til nasjonal matforsyning. For KrF
25 er det et paradoks at både kulturminner, strandsoner og naturmangfold har fått økt vern
26 gjennom forankring både i lover og forskrifter, men matjord ikke har tilsvarende vern.

27

28 Fiskeriekseporten er en betydelig del av norsk eksport næring. Den må forvaltes riktig
29 med tanke på fremtidige generasjoner.

30

31 Rogaland KrF mener at villaksen er en unik og fornybar naturressurs både for
32 næringsvirksomhet og rekreasjon. KrF vil sikre at vi har livskraftige og rene villaks- og
33 sjøørretstammer i Rogaland. Det er viktig med sikre oppdrettsløsninger slik at rømming
34 av oppdrettslaks og lakselus holdes på et nivå som ikke skader villfisken.

35

36 Rogaland KrF vil jobbe for:

- 37 • en aktiv og målrettet landbrukspolitik med tilrettelegging for økt videreforedling.
- 38 • tilrettelegging for videreutvikling av nisjeprodukter innen landbruket.
- 39 • å overholde grensene for langsiktig grense for landbruk som forankres i
40 Regionalplan Jæren.
- 41 • bidra til at merkevaren «Matfylket Rogaland» videreutvikles.
- 42 • øke verdiskapingen innen landbruk for å skape arbeidsplasser innen
43 videreforedling.
- 44 • utvikle fagbrev innen landbruk og fiske på videregående skole og fagskolenivå.
- 45 • sikre gode rammebetingelser for fagmiljøet rundt Høgskulen for landbruk og
46 bygdeutvikling med NIBIO.
- 47 • robuste og høstbare bestander av vill laksefisk som grunnlag for en framtidrettet
48 fisketurisme.
- 49 • at fiskeoppdrett ikke skal ha bestandsreducerende effekt på vill laksefisk.
- 50 • å stimulere til nye løsninger innen fiskeoppdrett som reduserer rømming og fare
51 for smitte av lakselus og andre sykdomsfremmende organismer mellom
52 oppdrettsfisk og villfisk.
- 53 • bidra til forsvarlig bruk av verna landbruks- og naturområder.
- 54 • sikre energitilførsel til veksthusnæringen.
- 55 • øke industriflåten i Rogaland sin andel av kvoteregulert fiskebestand.
- 56 • videreutvikle fiskerihavnene på Karmøy, Egersund og Sirevåg.

- 1 • sørge for gode rammevilkår for havbruksnæringen med vekt på kvalitet.
2 • bidra til økt nyplanting av skog og legge forholdene til rette for økt skogsdrift.
3 • styrke samarbeidet mellom friluftsliv og reiseliv, slik at viktige naturattraksjoner
4 blir godt tilrettelagt og fremstår som attraktive for brukerne, og uten unødig
5 slitasje og forsøpling.
6

7 **Nord-Jæren**

8 Nord-Jæren regionen er en av landets regioner med størst vekst, og mer enn 100 000
9 nye innbyggere er forventet de neste 25 år. KrF mener at utbyggingen i større grad må
10 være styrt etter et todelt mål om å skape effektive transportløsninger, samt ikke bygge
11 ned landbruksjord. Boliger må derfor i størst mulig grad legges tettere rundt de effektive
12 kollektivtransportmidlene som regionen nå investerer i. Dette betyr:

- 13 • Stor fortetting langs kollektivtrassen på Nord-Jæren.
14 • Langs dobbeltsporet på Jærbanen, vil være vekstområder hvor en vil unngå å
15 bygge ned landbruksjord.
16 • Som fase 2 - videre utbygging ved behov der hvor det kan legges kollektivfelt
17 eller utvidet bussvei.
18 • Sandnes Øst vil være et fremtidig utbyggingsområde, men først etter at ovenfor
19 nevnte arealer er utnyttet/fortettet.
20

21 Rogaland KrFs visjon er at Jærbanen, havnene, lufthavner sammen med E39 og E134
22 skal være effektive og gode hovedfartsårer for Rogaland, med særdeles god
23 kapasitet. Det gjøres ved å satse på dobbeltspor til Egersund og 4-felt motorvei for E39.
24 KrF vil utnytte denne kapasitet, og lokalisere næringsområder tett til disse
25 transportkorridorene.
26

27 **Jæren**

28 Matproduksjon og landbruk står sterkt på Jæren. Rogaland KrF vil arbeide for at denne
29 delen av fylket skal fremdeles være i forkant på disse områdene gjennom:

- 30 • Implementering av matmanifestet
31 • Støtte innovasjon og utvikling gjennom tilrettelegging for små og mellomstore
32 foretak
33 • Legge til rette for lokal produksjon av mat gjennom næringsutvikling
34 • Sette tydelige jordvernmål
35
36

37 **Forus**

38 KrF vil at Forus skal videreutvikles til et moderne næringsområde, med størst fokus på
39 lettere industri og kontor. Forus området må tilrettelegges for en betydelig
40 transformasjon, hvor det å bo i nærheten av, og på området vil bli naturlig. KrF mener
41 potensialet er stort for en fortetting av dette området, og at det kan bygges betydelig
42 høyere enn i dag.
43

44 Næringsområder for tyngre industri må legges slik at adkomst, jernbane og E39/E134 er
45 kort og effektiv.
46

47 **Haugalandet**

48 For Haugalandet er det viktig at Haugesund Lufthavn, Helganes, blir utviklet som flyplass
49 og styrket som lavprisflyplass for utenlandsruter.
50

51 Med åpningen av Rogfast vil reisetiden mellom Randaberg til næringsparken på
52 Gismarvik være omtrent lik som til Forus. Haugaland Næringspark har et stort potensial
53 for etablering av arealkrevende industri.
54

1 Avaldsnes med Opplev Avaldsnes er en historisk og kulturell arena som må vernes, som
2 en av Nordens viktigste vikingdestinasjoner. Kystpilegrimsleia til Trondheim viser de
3 dype røttene kristendommen har i vårt land. KrF vil bidra til å støtte opp om gjennom å
4 etablere et Kystpilegrimssenter på Avaldsnes.

6 **Ryfylke**

7 Turistnæringen er en viktig og sentral del av Ryfylke. Også havbruk og landbruk som
8 næring vil være viktig for denne delen av fylke. KrF vil at turistnæringen skal ha gode
9 utviklingsforhold som ivaretar det allerede etablerte og samtidig utvikler nye områder der
10 det er gode planer for forebygging av slitasje på naturen og forhindre forsøpling.
11 Regional plan for sjøareal er en plan der vi som KrF ønske å jobbe videre med. Grønn
12 energi; hydrogenproduksjon og tilrettelegging for grønne datasentre.

13
14 Nasjonal turistvei og pilgrimsvandring har gjennom flere år etablert seg i Ryfylke både
15 med Utstein pilgrimsgård og pilgrimsvandring fra Stavanger domkirke til Røldal.

17 **Dalane**

18 For at vi fremdeles skal beholde den sørlige delen av Rogaland levende og vitalt, trenger
19 man arbeidsplasser. Egersund og Dalane er viktig områder for næringsutvikling.
20 Videreutvikling av vindkraft industrien vil kunne bidra til dette på en bærekraftig og
21 naturvennlig måte. Vindkraft næringen har befestet seg i området, men KrF ønsker også
22 å se dette i sammenheng med naturvern. Rogaland KrF ønsker en økt satsing på
23 kompetansearbeidsplasser, grønn industri og datasentre i Dalane.

24
25 KrF ønsker å bidra til videreutvikling av Dalane som en viktig landbruksregion, samt å
26 øke satsingen på fiskerinæringen i denne delen av fylket vårt.

27
28 Dalane er både kystnært og som en port i inn til heiområdene Sirdal og Lysefjorden
29 ønsker vi å videreutvikle turistnæringen.

31 **Byområder**

32 Rogaland KrF ønsker å bidra til å skape gode byliv i fylket. For at man skal skape gode
33 byområder er det viktig med tett samarbeid mellom med næringslivet og innbyggerne.
34 Befolkningsveksten er størst rundt byene i fylket vårt og KrF mener at veksten må skje
35 langs kollektivaksen. Der ønsker vi å se en blanding av bolig og næring. Byvekstavtaler
36 er et strategisk verktøy for å stimulere til bruk av kollektive løsninger og til sykling og
37 gange gjennom en mer miljøvennlig planpolitikk.

38
39 KrF vil se mer av 10 minutters-byen i våre byområder. Prosjektet 10 minutters-byen
40 vektlegger dette som plangrep. Det innebærer at viktige målepunkt i hverdagen, som
41 kollektivholdeplasser, bydels-/lokalsenter, skole, barnehage, idrettsområde osv. skal
42 kunne nås innenfor 10 minutters gange. Snarveiene vektlegges som et grep for å styrke
43 10 minutters-byen i den etablerte bystrukturen. Med snarveier menes mindre gang- og
44 sykkelveiforbindelser som gjør veien kortere til stoppesteder for kollektivtransport,
45 bydelssentra og til mål i nærmiljøet.

46
47 Rogaland KrF vil:

- 48 • prioritere egen bussvei og kollektivfelt-utbygging i by-regionene.
- 49 • etablere gratis innfartsparkering langs jernbanen for de som tar toget.
- 50 • fortette de mest urbane områdene, for å få effekt av kollektivløsninger med høy
51 kvalitet.
- 52 • etablere trafikkregulering for å utnytte kapasitet på veinettet optimalt i rushtiden.
- 53 • at byområdene må utvides på en slik måte at forholdet mellom arbeidsplasser og
54 bo-områder forenkler transportbehovet, og kollektivløsninger blir effektive.
- 55 • gjøre Rogfast, Ryfast og dobbeltspor til Egersund til sterke transportkorridorer for
56 regionutvidelse.

- 1 • at barn opp til 6 år skal gratis kunne bruke kollektivtilbudet i fylket.
- 2 • at ungdomskortet fortsatt skal ha en lav sats.
- 3 • innføre felles kortløsning mellom alle kollektivløsninger i Rogaland inkludert
- 4 jernbane.
- 5 • at HjemJobbHjem-ordningen med kollektiv transport utvides til å gjelde hele
- 6 fylket.
- 7 • ha økt boligbygging langs hovedkollektiv-akser.
- 8 • styrke 10 minutters-byen i planverket for byområdene
- 9

10 **Matfylket Rogaland som turistnæring**

11 KrF ønsker å videreføre reiselivssatsingen basert på en god forvaltning av regionens
12 natur- og kulturaktiviteter der turisme er en viktig inntektskilde. Innovasjon og utvikling
13 er nøkkelbegreper for levende og aktive tettsteder. Gjennom samarbeid både med
14 Greater Stavanger, Næringsforeningene i de ulike kommunene, Haugesund Vekst og
15 Region Stavanger blir samarbeid næring og fylkeskommunen sentralt for en
16 videreutvikling nettopp i vårt fylke.

17

18 Rogaland KrF vil:

- 19 • samarbeide med vestlandsfylkene om markedsføring av Matfylket og Fjord Norge.
- 20 • bidra til at kollektivtrafikken styrkes innen reiselivsnæringen.
- 21 • utvikle gårdsturisme gjennom nettverk, forskning, utvikling og produksjon.
- 22 • styrke samarbeidet med næringslivet i fylket.
- 23 • gi økonomisk støtte til destinasjonsutvikling innen turist- og reiselivsnæringen.
- 24

1 **Ressurs- og arealforvaltning**

2 Rogaland er et fylke rikt på ressurser, deriblant landbruksområder, vind og vann. Det
3 kristne forvalteransvaret forplikter oss til forsvarlig forvaltning av disse ressursene.
4 Naturvern, utslippskutt og vern av kultur- og naturlandskap står sentralt i Rogaland KrFs
5 energi- og miljøpolitikk.

6
7 Rogaland KrF vil:

- 8 • forvalte naturressursene i fylket til det beste for dagens og fremtidige
9 generasjoner.
- 10 • Ha en fornuftig arealplanlegging i fylket med vekt på å sikre grønt- og friområder
11 samt vern av langsiktige grenser for landbruksjord.
- 12 • arbeide for at matjord skal få samme beskyttelse som verneområder og
13 strandsoner.
- 14 • arbeide for å redusere det samlede energi- og ressursforbruket i fylket.

15
16 Fornybarfondet Nysnø er en ny statlig finansiert institusjon i fylket vårt. Denne
17 kompetansen må vi som fylkeskommune ta i bruk og samarbeide gjennom å initiere ulike
18 prosjekter for å få frem innovasjon og nytenkningsprosjekter

19
20 Rogaland KrF vil:

- 21 • øke satsningen på fornybar energi, blant annet ved å satse på utbygging av
22 småkraftverk og havvind der hvor dette er inngrepsmessig forsvarlig.
- 23 • støtte opp om forskning og prosjekter som har som formål å gjøre det attraktivt
24 og lønnsomt å investere i fornybar energi.
- 25 • ha samarbeidsprosjekter med fornybarfondet Nysnø

26
27 Å skape et grønt samfunn handler om å gjøre det enklere for innbyggerne å velge
28 miljøvennlig. Derfor er det viktig å legge til rette for økt bruk av el-bil, bedre
29 framkommelighet for myke trafikanter og økte investeringer i fornybar energi og
30 lavutslippsløsninger. Et grønt samfunn handler også om vern av naturmangfold og
31 vedlikehold av naturlandskapet. Rogaland KrF vil fortsatt stå i front for dette
32 perspektivet i den kommende fylkestingsperioden. Vi ønsker å både opprette et
33 klimabudsjett og et klimaregnskap slik at det er lettere å måle effekten av de
34 prioriteringene som blir gjort i Rogaland.

35
36 Rogaland KrF vil:

- 37 • arbeide for at alle nye fylkeskommunale bygg skal være lav- eller
38 plussenergibygget, og at som hovedregel skal alle nye fylkeskommunale kjøretøy
39 skal være null-utslippskjøretøy
- 40 • legge tilrette for at flest mulig rutebusser i fylket går på miljøvennlig drivstoff,
41 som
- 42 • arbeide for en kraftig utbygging av ladestasjoner for el- og oppladbare hybridbiler
43 i fylket
- 44 • sikre at det i forbindelse med utsteding av nye drosjeløyver skal legges vekt på
45 grad av utslipp og forurensning, særlig i sentrale strøk
- 46 • arbeide for å gjøre det mulig for biler med to eller flere passasjerer samt el-biler å
47 bli prioritert i trafikken, for eksempel ved bruk av kollektivfelt.
- 48 • utnytte naturgass til miljøvennlig industriutvikling.
- 49 • opprette et klimabudsjett og klimaregnskap
- 50 • videreføre Klimapartner og innføre klimamål

51